

PROSJEKT PURA: “VANNOMRÅDE BUNNEFJORDEN MED ÅRUNGEN- OG GJERSJØVASSDRAGET”

- Møtegruppe:** Temagruppe Kommunalteknikk, overvann og spredt bebyggelse – KOS
- Til stede:** Hølge Klevengen, Ski kommune
Bjørn Sederholm, Ski kommune
Anne Siri Haddeland, Oslo kommune
Edle Ludvigsen, Ås kommune
Hilde Bergheim Naustdal, Oppegård kommune
Wenche Dørum, Nesodden kommune
Anita Borge, PURA
- Forfall:** Linda Malm Schmidt og Pernille Sandemose, Frogn kommune
- Møteleder:** Edle Ludvigsen
- Møtested:** Vann- og avløpsetaten, Oslo kommune, Herslebsgt. 5
- Møtetid:** Torsdag 14.sept. 2017 – kl.10:00 – 15:00
- Referent:** Wenche Dørum
- Neste møte:** Ås kommune, Myrveien 16, torsdag 18. januar kl. 11:30 – 15:00

Sak nr.	Tema	Ansvarlig
1	Godkjenning av møtereferat fra 01.02.17 <i>Referat godkjennes og legges ut på web-siden til PURA.</i>	Anita
2 og 3	Utbredringer/arbeider i spredt bebyggelse 2017 og tilsyn spredt bebyggelse 2017 Status i alle kommunene Ski: <ul style="list-style-type: none"> • Ski er i hovedsak ferdig med oppryddingen i PURAs område • Har gitt pålegg på eldre minirensesanlegg som ikke lenger har nødvendig godkjenning. Påleggene ble gitt i 2015 og hadde frist ett års frist som ble forlenget til 1. august 2017 • Kun 35 av 77 minirensesanlegg har dokumentert oppgraderingen. Har sendt dagmulkt til 20 husstander 	Alle

- Kommunen opplever et problem med at Goodtech sin servicemann/kontaktperson i området ikke deler leverandørens syn på at de gamle husanleggene må oppgraderes. Det har også ført til problemer for flere anleggseiere at den lokale kontaktpersonen til Goodtech har unnlatt å følge opp henvendelser fra anleggseiere som har fått pålegg, men selv vurdert hvilke anlegg som bør følges opp først, basert på hans egen vurdering av forurensningssituasjonen til anleggene. Kommunen mener dette er en alvorlig situasjon.
- Kommunen reagerer også på manglende vilje/engasjement fra Wallax til å hjelpe egne kunder med å oppgradere eldre Wallax-anlegg.
- Ski har ikke hatt tilsyn siden 2014, men planlegger tilsyn til neste år.

Nesodden:

- De aller fleste avløpsanleggene på Blylaget (ca. 80 eiendommer) er nå ferdigbygget/rehabiliteret - ferdigattest mangler fortsatt på noen. Kommunen har i sommer hatt tilsyn og prøvetaking av disse anleggene - etter ca. 1 års drift. Noen få anlegg gjenstår - tas etter planen i løpet av høsten
- I sommer har vi også hatt tilsyn på ca. 100 eiendommer på Ursvik (et stort område nordøst på Nesodden). Tilsynet besto i kartlegging av eksisterende/manglende avløpsløsninger i området i forbindelse med en mulighetsstudie for området (det planlegges for kommunalt ledningsnett her også).

Oppegård:

- Jobber med kommunale anlegg på Svartskog – kun i byggesaker
- COWI jobber med sjøledning fra Bålerud - kommer forhåpentligvis i 2018. Det vil da bli gitt pålegg om tilkobling

Frogn

Frogn kommune deltok ikke på møtet.

Ås:

- Har fått noen søknader på nye anlegg – mest hytter
- Fører tilsyn i forbindelse med søknadene
- Vil gi pålegg om oppgradering av gamle anlegg neste år
- Driftsassistansen har utført ca. 100 tilsyn i nordre del av Ås kommune. Tok 100 tilsyn i fjor også og vil ta 100 til i 2018. Venter på rapportene for årets tilsyn.

Oslo:

Oppegård har avtale med Oslo om påslipp fra Bålerud (når sjøledningen er lagt).

4	<p>Utbedringer/arbeider på kommunalt ledningsnett 2017 og planer for 2018. Status i alle kommunene</p> <p>Ski: <u>Under utførelse:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Kongslia: Del av Ski - Haugbro: 500 m ny VL, 250 m rehabilitert SP. Arbeidene pågår fortsatt. • Industriveien: Pumpestasjonen nedlegges og 700 m spillvannsledning (SP) samt tilsvarende lengde pumpepillvannsledninger skal rehabiliteres • Ski stasjon: Rehabilitering av 750 m SP, OV & VL. Legging av 300 m ny spillvannsledning, samt 1000 m ny pumpepillvannsledning. • Orreveien (Siggerud): 240m SP, OV & VL rehabiliteres • Haugerveien: Rehabiliterert 90 m VL og OV, 10 m SP. Rehabiliterer nå 65 m SP, OV & SP. <p><u>Ferdig:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Måltrostveien 16-39: 230 m vannledning (VL), spillvannsledning (SP) og overvannsledning (OV) er rehabilitert • Fuglestien: 250 m VL, SP og OV rehabilitert. <p><u>Planlagt 2017/18:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Eikeliveien fortau: 500 m ny OV, 400 m rehab. VL. • Ski - Haugbro: Planlagt oppstart i 2017 – til sammen ca. 6 km ny SP og VL, for å erstatte eksisterende ledning. • Siggerud: Noen km med ledningsrehabilitering. Måsaveien og Fuglestien utført, Orreveien under utførelse, Rugdeveien sent 2018? • Åsenveien: Ca. 180 m VL, OV og SP; 80 m rehabilitert og 100 m nytt anlegg. • Finstad – Ellingsrud: Rehabiliterert 350 m SP. Utsatt til 2019/20 • Hebekk: Ca. 2 km SP og OV rehabilitert (2017 – 2018) • Finstadbekken (Ski Vest): Oppgradering av eksisterende ledningsnett for å møte utbygging i Ski Vest • Parkveien: 380 m SP, OV & VL – tenkt utført i 2018. <p>Tiltaksplanene i Ski er under revisjon. Må se på oppgradering av eksisterende ledningsnett for å kunne møte boligveksten i kommunen. Ny plan kommer over nyttår. Sammenslåingen av Ski og Oppegård gir 60.000 innbyggere. Forventet vekst innen 2030 er 80.000 innbyggere.</p> <p>Nesodden:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nye kommunale ledninger for vann og avløp legges nå fra Bomansvik brygge opp til fylkesvei 156. Deretter kobles vannledningen inn på den nye vannledningen som går opp til det nye høydebassenget i åsen ovenfor Jaer skole. Planlagt ferdig lagt mars 2018. • Det nye høydebassenget er nå under oppføring. Blir ferdig i 	Alle
---	---	------

	<p>god tid før vannledningen er ferdig lagt. Bassenget og ledn.nettet kan etter planen tas i bruk første halvdel 2018.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kirkeveien trykkavløpssystem for vann- og avløp er ferdig bygget. Ca. 40 eiendommer ble i sommer påkoblet det kommunale ledningsnettet <p>Ås:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Campus Ås: Noe rehabilitering gjenstår fortsatt. Kommunen skal overta anlegget etter ferdigstilling. • Det er rehabilitert ca. 2000 m ledningsnett ved Togrenda (Vinterbro). <p>Frogn: Frogn kommune deltok ikke på møtet</p> <p>Oppegård:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ormerudveien: 418 m vannledning og 314 avløpsledning • Greverud senter: 272 m vannledning og 218 avløpsledning • Bekkeliveien: 62 m vannledning • Mastemyr: 130 m vannledning og 30 m avløpsledning • Haukeliveien- Skiveien: 20 m vannledning og 480 m avløpsledning • Bekkeliveien – Utsiktsveien: 849 m vannledning og 815 m avløpsledning • Landerudsenteret: 265 m vannledning • Råvannspumpeledning: 120 m <p>Oppegård har som mål å utbedre 1,5 % per år, noe som det ser ut til at de klarer i 2017.</p> <p>Oslo:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ingenting å melde 	
5	<p>Andre viktige aktiviteter/hendelser som også bør rapporteres?</p> <p>Har det vært spesielle aktiviteter/hendelser som kan påvirke vannkvaliteten i din kommune?</p> <p>Ski:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aktiviteten på deponiet i Assurdalen gir forhøyede nitrogenverdier til Tusse • Kommunen følger opp vannkvaliteten i Kongslia. Det stilles også krav til at privat utbygger følger opp dersom de skal utføre arbeid som kan føre til påvirkninger i vassdraget <p>Oppegård:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stor lekkasje til Kolbotnvann fra et kommunalt bygg – ble stoppet umiddelbart <p>Nesodden:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ingen hendelser å melde <p>Frogn:</p> <p>Frogn kommune deltok ikke på møtet.</p> <p>Ås:</p> <ul style="list-style-type: none"> • En stor hendelse i sommer (juni måned) på det nye fjøset ved Ås kirke. 2 store gjødseltanker pumpes over til 	Alle

	<p>Norderås. En lekkasje på ledningen gjorde at det rant gjødsel ut i 2 fangdammer. Fangdammene er laget i forbindelse med bekken til Årungen (Norderåsbekken). Førte til høyt fosforinnhold i fangdammene. Landbrukskontoret og PURA er inne i saken.</p>	
6	<p>Drift/vedlikehold av sandfang Pålegg fra Fylkesmannen i Oslo og Akershus – status</p> <p>Oppegård:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Har kartlagt alle sandfang. Norsk Gjenvinning vil stå for tømmingen. <p>Ski:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kartleggingen er ferdig i Ski sentrum – også lagt inn i kartverket. • Skotbu, Siggerud, Kråkstad og Langhus gjenstår. • Får hjelp fra Oppegård. • Har så vidt også startet tømmingen i Ski. • Endelig system i 2018, men har ikke penger for dette. • Kommunen ser på et mulig deponi på Gran for forurensete masser – mye kortere enn å kjøre helt til Drammen. <p>Nesodden:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kartleggingen er ferdig. • Gjenstår å lage en plan for tømmingen. • Kommunen undersøker om det finnes utstyr for egen rensing av sanden (dyr levering da sanden går som spesialavfall) <p>Ås:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Er ferdig med registrering, det planlegges et system for mottak. Veiavdelingen eier alle sandfang, kostnadene for drift og vedlikehold skal inn her. <p>Oslo:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Har ingen sandfang i PURAs område. • Et pilotprosjekt med feiing av gater er gjennomført. Dette skal ha som effekt at sandfangene blir mindre belastet. <p>Se innlegg nr. 3 under sak 9.</p>	Alle
7	<p>Overvann Status i arbeidet med å redusere ulempene ved overvann i kommunene</p> <p>Oppegård: Ved utbedringer på kommunalt anlegg prøver man å separere felleskummer. Kommunen har fokus på blågrønn faktor ved alle byggesaker.</p> <p>Ski: Sweco har utarbeidet "Overvannsplan som premissgivende forvaltningsverktøy". Denne skal ligge til grunn for overvannshåndteringen i kommunene. Alle i kommunen som jobber med overvann må få eierskap til overvannsplanen.</p>	Alle

	<p><u>Nesodden:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Kartportalen har et eget kartlag som viser områder med flomfarer – inntil bekker, dammer etc. • Kommunen jobber med reduksjon av fremmedvann og monterer også overløpsmålere på pumpestasjoner med store overløp <p><u>Ås:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • En overvannsnorm er utarbeidet. Planavdelingen bør få bedre eierskap til overvannshåndteringen i kommunen. <p><u>Oslo:</u> Se innlegg 1 og 2 under sak 9.</p>	
8	<p>Ny rapporteringsmal for vannområdene - rapportering fra KOS-gruppen 2017</p> <p>Status for ny rapporteringsmal for rapportering til vannregionmyndigheten Det vil i den videre rapporteringen fra KOS-gruppen rapporteres inn til to systemer, 1) og 2):</p> <p>1) <u>Rapportering fra KOS-gruppen til datainnhentingssystemet Glommadata</u> (nytt navn).</p> <p>NMBU-studenter (engasjert av Østfold fylkeskommune, VRM) kontakter for tiden alle kommuner for å få linjekartfiler fra kommunenes VA-kart og data fra spredt avløp.</p> <p>2) <u>Rapportering fra KOS-gruppen via OneDrive-systemet</u> Dette skal fortsatt benyttes i årsrapporten for PURA: Tilførsler av total P og biotilgjengelig P fra kommunalt avløp, spredt bebyggelse og tette flater.</p>	Alle
9	<p>Eksterne innlegg: <u>Ursula Zühlke, Oslo VAV</u></p> <p>holdt et interessant innlegg om VAV's saksbehandling i overvannsaker/byggesaker. Hun snakket bl.a. om:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kommuneplanen er det øverste styringsdokumentet i kommunens styringssystem • Kommunens (og nasjonale) krav til håndtering av overvann. • Hvilke virkemidler tas i bruk for å få forslagsstiller/utbygger med på målet om blågrønn by • Kommuneplanens § 4.2 Fortrinnsvis åpen og lokal overvannshåndtering. Flerfunksjonelle løsninger skal etterstrebes • Kommuneplanens § 6.2 Det skal sikres tilstrekkelig areal for lokal åpen overvannshåndtering, infiltrasjon til grunnen og vegetasjon • Tilførselen av overvann til det offentlige avløpsnettets skal minimaliseres • Alt overvann skal fortrinnsvis tas hånd om åpent og lokalt, dvs. gjennom infiltrasjon, utslipp til resipient eller på annen måte utnyttes som ressurs. Vannets naturlige kretsløp skal 	

	<p>oppretholdes og naturens selvrensingsevne utnyttes.</p> <p><u>Bent C. Braskerud, Oslo VAV</u> holdt et interessant innlegg om Oslo kommune sin "Handlings-plan for overvann":</p> <ul style="list-style-type: none"> • 3 trinns strategi for overvannshåndtering vedtatt i 2014 • Overvannshåndtering og arealplanlegging hånd i hånd • Handlingsplan for overvann 2016 • Grønne vegetasjonsdekka tak, regnbed (lokal infiltrasjon), permeable belegningsstein • Kartlegging av flomveier etter trafikklysmetoden <p><u>Heidi Kristensen, Bymiljøetaten</u> holdt et interessant innlegg om "Veiavrenning og driftstiltak"</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sandfangkummer i 2 større gater (Fossumveien og Grorudveien) i Oslo ble prøvetatt i en lengre periode i 2016 av NIBIO • Sandfangprøvene ble analysert på turbiditet, vanntemperatur, pH og ledningsevne (vannprøver og sedimentprøver) • De fleste miljøgiftene er bundet til partikler – unntatt saltet • Jevnlig tømning av sandfang er viktig. Bør kartlegge hvilke sandfang som fylles først • Kan tenke annerledes i veibyggingen 	
10	<p>Fastsettelse av neste møte Ås kommune, Myrveien 16, torsdag 18. januar kl. 11:30 – 15:00</p>	
11	<p>Eventuelt Anita redegjorde for brev fra PURA til Avløp Norge av 17.03.2017, og svar derfra av 20.03.2017 vedr. årlige rapporter fra service på minirensanlegg (alt videreformidlet til temagruppen). Svar fra Eikum, Avløp Norge, sendes på nytt til gruppen.</p> <p>Anita kontakter Norsk Vann og hører om det er noe nytt i deres befatning med rapporteringssystemet fra servicebedriftene til kommunene.</p>	<p>Alle</p> <p>Anita</p>

